

Kehtestatud 03. septembril
2018 direktori käskkirjaga
nr. 1-1/18/6

Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava

Paide 2018

Sisukord

ÜLDSÄTTED	3
KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA, ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	4
ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS NING TUNNIJAOTUSPLAAN	6
ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS I KOOLIASTMES JA TUNNIJAOTUSPLAAN	7
ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS II KOOLIASTMES JA TUNNIJAOTUSPLAAN	9
ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS III KOOLIASTMES JA TUNNIJAOTUSPLAAN	11
VALIKAINED PÕHIKOOLIS.....	13
LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED.....	14
DIGIPÄDEVUSED	17
ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEMISED	21
HINDAMINE NING KLASSI JA KOOLI LÕPETAMINE	23
ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMISE NING NÕUSTAMISE KORRALDUS	31
ÕPILASTE JUHENDAMINE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED	32
KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS	41
ÕPETAJA TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED.....	43
ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	44

Üldsätted

Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustöö alusdokument, milles sätestatakse õppe- ja kasvatustöö korraldus lähtuvalt kooli ja paikkonna eripärast, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soovidest ning materiaaletest ressurssidest.

Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- õppe- ja kasvatustöö korraldus ning tunnijaotusplaan;
- läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;
- õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegemised;
- hindamine ning klassi ja kooli lõpetamine;
- õpilase ja vanema teavitamise ning nõustamise korraldus;
- õpilaste juhendamine ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- karjääriteenuste korraldus;
- õpetaja töökava koostamise põhimõtted.

Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava terviktekst on kättesaadav veebilehel paidehpk.edu.ee ja kooli raamatukogus.

Kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli sihiseade

Põhikoolil on nii hariv kui kasvatav ülesanne ning kooli põhitaotlus on õpetuse ja kasvatuse kaudu tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahte omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Paide Hammerbecki Põhikooli õpetajad teevad koostööd vanematega lapse arengu tagamiseks. Olulisel kohal on õpilase individuaalse arengu tagamine õpilasele sobivat õppevormi, õppekava või individuaaltunde kohandades.

Õpilase arengut toetab kooli materiaaltehniline baas.

Kooli ülesandeks on aidata õpilasel selgusele jõuda oma huvides ja võimetes, pakkuda igale õpilasele võimalusi oma teadmiste, oskuste ja huvide arendamiseks ning tagada tema valmisolek õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.

Kool väärtustab läbiva teemana elukestvat õpet ja karjääri planeerimist ning tagab erinevate praktiliste tegevuste ja metoodiliste võtete abil õpilase arengu selles vallas. Oluline on ennast juhtiva ja iseseisva õppuri kujunemine ainealaste pädevuste kujundamisel. Õpilaste huvide ja võimete väljaselgitamisel ja arendamisel on olulisel kohal koolis töötavad huvi- ja aineringid.

Kool loob õpilasele eakohase, turvalise ja arendava õpikeskkonna, kujundades seeläbi hoolivust ning lugupidamist iseenda, pere ja kogukonna vastu. Õppetööd toetavad õppeprojektid, õppekäigud, välitunnid, matkad, ekskursioonid ja teatri- ning kontserdikülastused, mis arendavad mitmeid olulisi üld- ja valdkonnapädevusi.

Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist, siin luuakse alus enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest ja järgib oma tegevuses eelkäijate hea õppimise traditsioone.

Paide Hammerbecki Põhikooli lisaväärtused on:

- koostöö Huvitava kooliga, mida iseloomustavad avatus, loovust ja intellektuaalset pingutust soosiv õpe ning mitmekesiste valikute ja otsustusvõimaluste pakkumine;
- koostöö KiVa projektiga, tegemist on püsiva osaga kooli kiusamisvastasest tööst;
- Vaikuseminutite rakendamine III kooliastmes;
- matemaatika ja inglise keele õpetamine rühmades III kooliastmes - annab erinevaid võimalusi teadmiste saamiseks ja omandamiseks;
- koostöö Rajaleidjaga, annab õpilastele teadmised oma võimetest ja võimalustest, et põhikooli lõpus tehtavad valikud oleksid õiged ja õpilased saavad hea ja mitmekülgse ülevaate edasiõppimisvõimalustest ja töömaailmast;
- tugev projektitöö;
- õpilaste liikluskasvatus ja robotika 3. klassis; programmeerimine 4. klassis, informaatika 5. ja 7. klassis ja riigikaitse 9.klassis.

Paide Hammerbecki Põhikooli eesmärk on, et põhikooli lõpetaja:

- on saanud võimetele vastava hariduse;
- on õpihuviline ja on omandanud eakohased õpioskused;
- on loov, oskab töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas, oskab oma tegevust kavandada ja analüüsida;
- lähtub oma käitumises üldinimlikest ja ühiskondlikest väärtustest;
- peab lugu endast, kodust, kaasinimestest, oma ja teiste rahvaste kultuurist;
- suudab oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Õppe- ja kasvatustöö korraldus ning tunnijaotusplaan

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes, see tähendab selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.

Õppeprotsessi planeerib ja juhib õpetaja. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele teadmistele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad ka põhihariduse omandamise käigus.

Õppe- ja kasvatustöö korraldamisel lähtub kool kehtivatest seadustest, õpilase vajadustest, huvigruppide ootustest ning õppe- ja kasvatustöö eesmärkidest. Õppetöö aluseks on kooli õppekava.

Õppeaasta pikkuse, õpilaste nädalakoormuse ja tunnijaotusplaani koostamisel võetakse aluseks „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ ja „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud nõuded.

Paide Hammerbecki Põhikoolis toimub õppetöö traditsioonilise aineõppena (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel), põhivormiks on õppetund. Õppeaasta koosneb kolmest osast (trimester) ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.

Kooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on

1. klassis 20;

- 2. klassis 23;
- 3. ja 4. klassis 25;
- 5. klassis 28;
- 6. ja 7. klassis 30;
- 8. ja 9. klassis 32.

Trimestri jooksul läbitavad teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul.

Lisaks tavapärasele õppetööle toimuvad üldjuhul üks kord õppetrimestris projektipäevad (õuesõpe, avastusõpe, uurimuslik õpe, muuseumiõpe, ekskursioonid, õppekäigud jne), need kajastuvad kooli üldtööplaanis ja õpetaja töökavas.

Õppe- ja kasvatustöö korraldus I kooliastmes ja tunnijaotusplaan

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilase kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks.

Esimeses kooliastmes pööratakse suurt tähelepanu aktiivõppele. Selle kaudu saavutatakse õpilase aktiivne osavõtt õppetööst, väärtustatakse suhtlemis- ja koostööoskust ning iseseisvat otsustusvõimet. Õppeprotsessi käigus kujundatakse õpilasel esmased õpiharjumused ja -oskused, keskendutakse heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele. Õpetaja oluliseim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine, õpiraskuste äratundmine ning vajadusel tugisüsteemide ja õpiabi pakkumine.

A-võõrkeeleks on valinud kool koostöös huvigruppidega inglise keele. A- võõrkeele õpetus algab 3. klassist nelja nädalatunniga.

I kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja koolipoolsed valikainete tunnid nädalas:

1. klass	tööõpetus	1
	ujumine	1
2. klass	eesti keel	1
	matemaatika	1
	loodusõpetus	1
	kunst	1
3. klass	A- võõrkeel (inglise keel)	1
	õpioskused/robotika	1

I kooliastme tunnijaotusplaan

	RÕK	1. klass	2. klass	3. klass	I kooliaste
eesti keel	19	7	7	6	20
A-võõrkeel	3			4	4
matemaatika	10	3	4	4	11
loodusõpetus	3	1	2	1	4
inimeseõpetus	2		1	1	2
muusika	6	2	2	2	6
kunst	4,5	2	2	2	6
tööõpetus	4,5	2	2	1	5
kehaline kasvatus	8	2	2	2	6
ujumine		1	1	1	3
õpioskused/robotika				1	1
kokku	60	20	23	25	68

Õppe- ja kasvatustöö korraldus II kooliastmes ja tunnijaotusplaani

Teises kooliastmes on oluline toetada õpilase õpihuvi, oskust seostada õpitut praktikaga, õpimotivatsiooni ning ära tunda ja arendada õpilase erivõimeid ja huvisid, pakkuda õpiraskustega õpilasele õpiabi, võimaldada õpilastel teha valikuid ja otsuseid ja nende eest vastutada.

II kooliastmes kasutatakse aineõpetuse põhimõtteid.

II kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja koolipoolsed valikainete tunnid nädalas:

4.klass	A-võõrkeel (inglise keel)	1
	Matemaatika (programmeerimine)	1
	kunst	1
	käsitöö ja kodundus/ tehnoloogiaõpetus	1
5.klass	eesti keel	1
	A-võõrkeel (inglise keel)	1
	matemaatika	1
	ajalugu	1
	informaatika	1
6.klass	B-võõrkeel (vene keel)	1

II kooliastme tunnijaotusplaan

	RÕK	4. klass	5. klass	6. klass	II kooliaste
eesti keel	11	5	4	3	12
kirjandus	4		2	2	4
A-võõrkeel	9	4	4	3	11
B-võõrkeel	3			4	4
matemaatika	13	5	5	5	15
loodusõpetus	7	2	2	3	7
ajalugu	3		2	2	4
inimeseõpetus	2		1	1	2
ühiskonnaõpetus	1			1	1
muusika	4	2	1	1	4
kunst	3	2	1	1	4
käsitöö/ tehnoloogiaõpetus	5	2	2	2	6
kehaline kasvatus	8	3	3	2	8
informaatika			1		1
kokku	73	25	28	30	83

B-võõrkeeleks on vene keel ning õpetamine algab 6. klassist nelja nädalatunniga.

Õppe- ja kasvatustöö korraldus III kooliastmes ja tunnijaotusplaan

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotluseks aidata õpilasel kujuneda vastutustundlikuks ühiskonnaliikmeks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tuleb ning suudab oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Õpipädevuse seisukohalt on oluline õpimotivatsiooni hoidmine, erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamine, uurimuslik õpe ja enesekontrollioskuse arendamine. Seetõttu rakendatakse õppe- ja kasvatustöös aktiivselt õuesõppe- ja muuseumitunde, väljaspool kooli toimuvaid üritusi, ekskursioone ja õppekäike. Kool toetab õpilast tema edasiste õpingute ja kutsevaliku tegemisel. Õpilaste erivõimete arendamiseks kasutatakse aktiivselt võimalust osa võtta olümpiaadidest, konkurssidest, projektidest jm.

III kooliastmes kasutatakse aineõpetuse põhimõtteid ja rakendatakse diferentseeritud aineõpetust matemaatikas ja inglise keeles.

III kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja koolipoolsed valikainete tunnid nädalas:

7. klass	geograafia (lisatund)	0,5
	bioloogia (lisatund)	0,5
	informaatika (lisatund)	0,5
	loovtööd (valikaine)	0,5
8. klass	eesti keel (lisatund)	0,5
	loovtööd (valikaine)	0,5
9. klass	matemaatika (lisatund)	1

III kooliastme tunnijaotusplaan

	RÕK	7.klass	8.klass	9.klass	kool
eesti keel	6	2	2,5	2	6,5
kirjandus	6	2	2	2	6
A-võõrkeel	9	3	3	3	9
B-võõrkeel	9	3	3	3	9
matemaatika	13	5	4	5	14
loodusõpetus	2	2			2
geograafia	5	1,5	2	2	5,5
bioloogia	5	1,5	2	2	5,5
keemia	4		2	2	4
füüsika	4		2	2	4
ajalugu	6	2	2	2	6
inimeseõpetus	2	1	1		2
ühiskonnaõpetus	2			2	2
muusika	3	1	1	1	3
kunst	3	1	1	1	3
käsitöö / tehnoloogiaõpetus	5	2	2	1	5
kehaline kasvatus	6	2	2	2	6
loovtööd		0,5	0,5		1
informaatika		0,5			0,5
kokku	90	30	32	32	94

7. klass I poolaastal informaatika, II poolaastal loovtööd

8. klass I poolaastal loovtööd, II poolaastal eesti keel

Õppe lõimingu Paide Hammerbecki Põhikoolis saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Oluline on tagada sujuv üleminek ühest kooliastmest teise. Selle eelduseks on: ühiste reeglite, nõudmiste täitmine, hea koostöö erinevate kooliastme õpetajate vahel ja usalduslik koostöö lastevanematega.

Valikained põhikoolis

Valikainete valikul võetakse aluseks põhikooli riikliku õppekava üldpädevused.

Toetatakse õppekava läbivaid teemasid:

- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- teabekeskkond;
- tehnoloogia ja innovatsioon;
- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- kultuuriline identiteet;
- väärtused ja kõlblus;
- tervis ja ohutus.

Täitmaks Paide Hammerbecki Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärged, on tunnijaotusplaani lisatud:

- ujumine
Õpilaste tervise edendamiseks, neile täiendavate liikumisvõimaluste pakkumiseks, toetamaks enesemääratluspädevust ja õpipädevust, on tunnijaotusplaani lisatud valikkursus ujumine. Ujumistunnis osalevad kõik 1.-3. klassi õpilased.
- õpioskused/robotika
Toetamaks õpipädevust, suhtluspädevust, enesemääratluspädevust ja digipädevust on tunnijaotusplaani lisatud õpioskuse/robotika tund 3. klassis. Tunnis osalevad kõik 3. klassi õpilased. Õppeainet hinnatakse mittediferentseeritult (arvestatud ja mittearvestatud).
- informaatika
Toetamaks digipädevust ja õpipädevust, kujundamaks õpilastes oskust kasutada arvutit ja internetti ning valmistamaks õpilasi ette loovtööde vormistamiseks 8. klassis, on 5. ja 7. klassi tunnijaotusplaani lisatud informaatikatund. Informaatikatunnis osalevad kõik 5. ja 7. klassi õpilased.
- loovtööd
Toetamaks enesemääratluspädevust, suhtluspädevust, ettevõtlikkuspädevust ja digipädevust, kujundamaks õpilase oskust loovtöödeks 8. klassis on 7. ja 8. klassi tunnijaotusplaani lisatud loovtööde tund, kus osalevad kõik nimetatud klasside õpilased. Õppeaineid lõimivaks loovtööks loetakse läbivatest teemadest lähtuvat uurimust, kavandi- või kunstitööd.

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad puudutavad õpilase arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi ning on üheks pädevuste saavutamise ning õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks. Läbivad teemad võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust ja toetavad õpilaste suutlikkust oma teadmisi erinevates eluvaldkondades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub koolis:

õpikeskkonna korralduses

Õpilastele on loodud:

- turvaline, tervist kaitsev, keskkonnasõbralik ja õpilase arengut toetav kaasaegne füüsiline õpikeskkond;
- õppimist ja õpilaste aktiivsust, loovust ja ettevõtlikkust toetav ning üldinimlikke väärtusi austav vaimne õpikeskkond;
- koostööd, kodanikualgatus, suhtlemisoskust, ideede paljusust väärtustav sotsiaalne õpikeskkond.

aineõppes ja valikainetes

Kõiki õppeaineid läbivad teemad on:

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- kultuuriline identiteet;
- teabekeskkond;
- tehnoloogia ja innovatsioon;
- tervis ja ohutus;
- väärtused ja kõlblus.

Läbivad teemad on lõimitud ainekavadesse, neid käsitletakse õppeteemade ja õppeülesannete kaudu, korraldatakse aineüleseid, projekte, õues-õppepäevi ja õppekäike, õppetundides kasutatakse kaasaegseid IKT-vahendeid, osaletakse maakondlikel ja üleriigilistel võistlustel ja konkurssidel, rakendatakse avastusõpet ja uurimuslikku õpet, koostatakse referaate ja uurimistöid ning kasutatakse muid meetodeid.

Loovtööst põhikoolis

III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused:

- töö laad võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, vm;
- loovtööd võib õpilane teha iseseisvalt, kuid ka paaris- või rühmatöona;
- loovtööde üldise korralduse koordinaatoriks on loovtööde õpetaja;
- loovtöö koosneb nii teoreetilisest kui ka praktilisest/uurimuslikust osast.

Loovtöö kulg:

7. klassi II poolaastal

- toimuvad loovtöö tunnid;
- loovtöötunnis tutvustab õpetaja loovtööde teemasid ja juhendajaid;
- igal õpilasel on võimalik tutvuda loovtöö juhendiga loovtöö tunnis, kooli raamatukogus;
- õpilased valivad endale teema ja juhendaja (mai).

8. klassi I poolaastal

- toimuvad loovtöö tunnid;
- direktor kinnitab loovtööde juhendajad ja komisjoni (september);
- igal õpilasel on võimalik tutvuda loovtöö juhendiga loovtöö tunnis, kooli raamatukogus;
- valminud loovtööle annab hinnangu juhendaja ja retsensent (november);
- loovtööde esitus toimub loovtööde komisjonile ja klassikaaslastele (detsembri algus);

- loovtööde konverents (detsember), kus kantakse 7. ja 8. klassi õpilastele ette parimad loovtööd;
- loovtöö teema ja hinne kantakse 8. klassi tunnistusele ning teema lõputunnistusele.

Klassivälisest õppetegevusest

Huviringid ning Paide Hammerbecki Põhikoolis omaalgatustest ja projektidest välja kasvanud traditsioonid toetavad läbivate teemade käsitlemist. Näiteks:

- kultuurilist identiteeti toetavad laulukoorid, ansamblid, rahvatantsuringid, pilliringid, orkestrid, traditsioonilised kontserdid, solistide, võistlused (Viisikera), näitused, etlusvõistlus (Midrimaa), keeleringid, rohkearvulised osavõtud laulu-ja tantsupidudest jne;
- keskkonna ja ühiskonna jätkusuutlikku arengut toetavad rahvusvahelised projektid (Erasmus, Nordplus, Globe), loodusteaduste ring, KIK- i projektid, jne;
- tervise ja ohutuse arengut toetavad spordi- ja liiklusingid, „Vigurivänt“, tervisepäevad, erinevad laagrid (KEAT, Metsajõe), võimlemispidu jne;
- teabekeskonna arengut toetavad kooliajaleht (Littera), kooliraadio, erinevad viktoriinid, öökool, Nuputa võistlus, veebipõhised projektid jne;
- tehnoloogia ja innovatsiooni arengut toetavad erinevad huviringid (programmeerimine, robotika), MoeP.A.R.K., projektid, kooliraadio jne;
- kodanikualgatuse ja ettevõtlikkuse arengut toetavad jõululaat, koolikohvikud, huviringid (Kodutütred, enesekaitse, riigikaitse) jne;
- elukestva õppe ja karjääriplaneerimise arengut toetavad karjääripäevad, ametitepäevad, elukutsevalikualased testid, kohtumised vilistlastega jne;
- väärtuste ja kõlbluse arengut toetavad oma kooli nädala üritused (Hammerbecki gala), aktused, koosviibimised, erinevate tähtpäevade tähistamine (isade- ja emadepäev, sõbrapäev, jõulud, Vabariigi aastapäev), aabitsapidu, huviringid jne.

Digipädevused

I kooliaste

Õpetaja abiga:

1. Oskab kasutada erinevaid infotehnoloogia vahendeid (nutitelefon, tahvelarvuti, robotika vahendid).
2. Logib arvutisse sisse, vajadusel vahetab parooli.
3. Leiab otsingumootori abil võtmesõnu kasutades vajalikke teabeallikaid, sirvib ja valib (filtreerib) leitu hulgast sobivaid digitaalseid materjale.
4. Oskab trükkida ja vormistada ning salvestada lihtsamat teksti.
5. Oskab jäädvustada digitaalselt tähelepanekuid ja edastada fotosid.

Iseseisvalt:

1. Oskab eakohastes õpikeskkondades orienteeruda ja neid kasutada (Miksike, Taskutark, 10Monkeys jm)
2. Teab hädaabinumbrit 112 ja oskab kutsuda abi oma nutivahendiga.
3. Rakendab kokkulepitud käitumisnorme privaatses ja avalikus keskkonnas (nt digisuhtlus veebikeskkondades, ei avalda delikaatseid isikuandmeid avalikus keskkonnas).
4. Suhtleb vanemate, kaasõpilaste ja õpetajatega, kasutades eakohaseid digivahendeid ja rakendusi ning järgides seejuures kokkulepitud reegleid.

II kooliaste

1. Loob erinevates digikeskkondades isikliku konto.
2. Rakendab digikeskkonnas tugevaid paroole, sealjuures vahetab neid piisavalt sageli. Ei avalda delikaatset infot teiste kohta avalikus keskkonnas.
3. Leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet rakendades selleks erinevaid teabeotsingu meetodeid: märksõnaotsing, järjestamine, filtreerimine, sildipilv.
4. Teab ja oskab kasutada eakohaseid õpikeskkondi, neis orienteeruda ja kasutada (Miksike, õpiveeb, GeoGebra jm).
5. Leiab internetist ja vajadusel kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis digitaalset materjali ning töötleb seda etteantud nõuete kohaselt.

6. Oskab luua esitlust etteantud teemal kasutades erinevaid võimalusi.
7. Hindab teabeallikate objektiivsust ning leiab teema kohta erinevaid vaatenurki kajastavaid allikaid.
8. Arvestab autoriõiguse ja intellektuaalomandi kaitse heade tavadega ning võimalike litsentsitingimustega. Viitab internetist ning muudest teabeallikatest leitud digitaalset materjali korrektselt, hoidudes plagiaadist.
9. Salvestab tehtud tööd kokkulepitud formaadis (sh faili kokku pakkimine), ettenähtud kohta (sh veebikeskkonda), leiab ja avab salvestatud faili uuesti, salvestab selle teise nime all, kopeerib faile ühest kohast teise ning võrdleb faili suurust vaba ruumiga andmekandjal. Kasutab vilunult operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest (muudab akende suurust, töötab mitmes aknas, muudab vaateid, sordib faile, otsib vajalikku).
10. Haldab oma e-postkasti, oskab saata e-kirju ning peab kinni kirjavahetuse headest tavadest.
11. Oskab kasutada isiklikke digivahendeid foto tegemiseks ja neid edastada.
12. Rakendab kokkulepitud käitumisnorme privaatses ja avalikus keskkonnas (nt digisuhklus veebikeskkondades, ei avalda delikaatseid isikuandmeid avalikus keskkonnas).
13. Kirjeldab digitaalse identiteediga seotud võimalusi ja ohte.
14. Kasutab digivahendeid sihipäraselt, et lahendada üleskerkinud probleeme.

III kooliaste

1. Varieerib eesmärgist lähtuvalt teabeotsingul erinevaid teabeotsingumeetodeid kasutades vajadusel alternatiivseid ja täiendavaid otsinguvõtteid. Põhjab valitud teabeotsingumeetodi paremust.
2. Hindab kriitiliselt leitud teabe asjakohasust, usaldusvärsust ja terviklikkust. Võrdleb etteantud veebipõhiseid teabeallikaid sobivuse, objektiivsuse/kallutatuse ja asjakohasuse aspektist.
3. Korrastab ja töötleb püstitatud eesmärgist lähtuvalt enda või teiste loodud digitaalset materjali, lähtudes intellektuaalomandi kaitse headest tavadest ja autori seatud litsentsi tingimustest.
4. Liitub etteantud digitaalse suhtluskeskkonnaga, täidab kasutajaprofiili ja osaleb aktiivselt arutelus. Valib sobiva suhtlusformaadi, vahendi ja viisi lähtuvalt eesmärgist ja keskkonnast. Haldab, kustutab, kopeerib ja arhiveerib eri tüüpi sõnumeid ja arutelusid.

5. Kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt (nt liitub keskkonnaga, valib turvalise salasõna, loob kasutajaprofiili, lisab materjale). Osaleb virtuaalsetes võrgustikes ning kasutab veebikeskkonda digitaalsete materjalide avaldamiseks kooskõlas intellektuaalomandi kaitse heade tavadega.
6. Kasutab eesmärgipäraselt kooli, kohaliku omavalitsuse ja riigi pakutavaid infosüsteeme ja e-teenuseid (nt kodanikuportaal, EHIS, dokumendihaldussüsteem, ID-kaart või mobiil-ID).
7. Koostöös kaasõpilastega loob interaktiivseid digitaalseid materjale (nt dokumendi või ressursi kommenteerimine, sildid, viki täiendamine jms).
8. Kasutab turvaliselt ja eetiliselt oma digitaalset identiteeti ja on ettevaatlik võõrastega digisuhtluses (libaidentiteet).
9. Tuleb toime arvuti kasutamisega loovtööd tehes, sh andmeid kogudes, töödeldes ja analüüsides ning uurimistulemusi esitades. Valib andmete kogumiseks, töötlemiseks ning uurimistulemuste esitamiseks sobiva tarkvara. Loob oma õpitulemuste tõendamiseks digitaalseid portfoolioid.
10. Vormistab korrektselt loovtöö või uurimisaruaande viidates allikatele tekstis korrektselt. Arvestab autoriõiguse heade tavadega nii enda kui ka teiste loodud sisu puhul.
11. Kasutab digitehnoloogiat eesmärgipäraselt ja riskivabalt. Rakendab turvameetmeid, kui seade on ohus (nt nakatunud viirusega, sattunud vette).
12. Hindab tehnoloogia mõju igapäevaelule ja keskkonnale, leides tasakaalu digikeskkonna ja füüsilise keskkonna kasutamise vahel.
13. Leiab infot ning abi tehniliste probleemide lahendamiseks ja veaotsinguks erinevaid allikaid kasutades. Leiab probleemide lahendamisel alternatiivseid võimalusi.
14. Kasutab sihipäraselt ja loovalt digitehnoloogia võimalusi eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise tõhustamiseks. Kirjeldab tehnoloogiate toimimist ja arengusuundi erinevates eluvaldkondades.
15. Kirjeldab oma eesmärkide saavutamiseks vajalikke digipädevusi ning selgitab puudujääke oma digipädevustes.

„*Digipädevus* on suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppides, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahenditega infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomises ja kasutamises; kasutada probleemi lahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates

digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus“ (Riiklik õppekava).

Haridustehnoloogilised pädevused - digitehnoloogiavahendite kasutamine hariduses.
Haridustehnoloogilisi pädevusi rakendatakse õppijate kaasamiseks ja õppimiseks.

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegemised

Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks korraldatakse koolis ainealaseid üritusi, õppekäike ja viiakse läbi projekte. Õppetööd toetavad ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse üldjuhul enne õppeaasta algust ning kantakse kooli üldtööplaani.

Projektid, mis on kooskõlas Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava õpitulemustega, arendavad õpilases oskust töötada iseseisvalt ja meeskonnas, oskust eesmärged seada ja tulemusi analüüsida, oskust loovalt mõelda ja omandatud teadmisi uutes olukordades kasutada.

Sise- ja välisriiklikud koolidevahelised (Comenius, Erasmus, NordPlus) projektid annavad õpilasele kogemuse õppimiseks ja toimetulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes.

Koolisiseseid ainealaseid projekte viivad läbi aineõpetajad või ainekomisjonid.

Aineüleised projektipäevad toimuvad üldjuhul üks kord trimestris (õuesõpe, avastusõpe, muuseumiõpe, ekskursioon, õppekäik, öökool, laager, jne).

Paide Hammerbecki Põhikoolis on välja kujunenud traditsioonilised projektid, milles õpilased aktiivselt osalevad:

- koolidevahelised projektid: Känguru võistlus, Vigurvänt, KEAT, GLOBE, Koogikorv, erinevad spordivõistlused, põhikooli viktoriin, Midrimaa, Tagasi kooli, Teeviit, Moe P.A.R.K.;
- ülekoolilised projektid: Võimlemispidu, Jõululaat, Hammerbeci gala, spordipäevad, veerandiviktoriinid, Vabariigi aastapäeva viktoriin, muuseumi külastused, õpetajate päev, sünnipäeva nädal, Vastlapäeva tähistamine, tutipidu, Kevadkontsert, rahvusvahelise lasteraamatute päeva tähistamine, kutsutud koolikontserdid, kirikukontsert, kooli solistide lauluvõistlus VIISIKERA, koolipere osalemine Paide-Türi rahvajooksul, õpilasesinduse presidendi valimised, kooli sünnipäeva nädal, Metsajõe laager;
- I ja II kooliastme vahelised: Paide Huvikeskuse külastused, liikluspäev, õpilasesinduse presidendi vastuvõtt;
- I kooliastme sisesed: Isadepäevapidu, öölugemine, advendihommikud, Aabitsapidu, Emadepäevapidu, jõulupidu;
- II kooliastme sisesed: Kuldvillak, öökool, ametitepäev, suusabuss, jõulupidu;
- III kooliastme sisesed: karjääripesad, põhikooli turniir, jõulupidu, veerandi viktoriin;

- tantsijate ja lauljate osalemine maakonna laulu- ja tantsupeol ning ka vabariiklikul laulu- ja tantsupeol, lauljate ja tantsijate osalemine erinevatel vabariigi sisestel ja rahvusvahelistel festivalidel.

Õppekava mitmekesistamiseks on koolis ka mitmeid klassiväliseid huviringe. Töötavad aineringid ja rahvakultuuriringid.

Hindamine ning klassi ja kooli lõpetamine

Hindamise alused

- 1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava põhikooli riikliku õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.
- 2) Protsessi hindamisel arvestatakse õpilase taju ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid ja terviseseisundit.
- 3) Õpilase käitumise ja hoolsuse hindamise aluseks on üldinimlikud ja ühiskondlikud väärtused ning Paide Hammerbecki Põhikooli kodukorras sätestatud nõuded.
- 4) Individuaalse õppekava rakendamisel sätestatakse erisused individuaalses õppekavas.
- 5) Trimestri algul teavitab vastava õppeaine õpetaja õpilasi hindamise põhimõtetest, ajast ja vormist.
- 6) Õpitulemuste omandamist kontrollivate arvestuslike tööde ja kontrolltööde (trimestri õpitulemuste omandamist kontrolliv kokkuvõttev töö) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Koolipäevas võib olla ühel klassil üks ja nädalas kolm kontrolltööd.
- 7) Õpitulemusi hinnatakse hinnete, käitumist ja hoolsust hinnangutega.

Hindamise, sh kujundava hindamise eesmärgid

- 1) Toetada õpilase individuaalset arengut, anda tagasisidet õpilase tehtud tööde ja isikliku arengu kohta.
- 2) Innustada õpilast sihikindlalt õppima, toetada õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja nõustada õpilast edasise haridustee valikul.
- 3) Suunata õpilast järgima üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ning täitma kooli kodukorra nõudeid.
- 4) Anda kvaliteetsset tagasisidet õppeprotsessi hetkeseisust ning sellest tulenevalt vahe-eesmärkide püstitamine, selgitada õpilasele, kui kaugel sellest tulenevalt ollakse ning nõustada, kuidas ületada lõhet hetkeseisu ja eesmärgi vahel.
- 5) Õpilase kaasamine õppeprotsessi kavandamisse ja hindamisse, suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.
- 6) Kaasata õpilane enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 7) Anda õpilasele ja tema vanemale tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta.
- 8) Anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamisest teavitamine

- 1) Hindamise korralduse alused on nähtaval kooli koduleheküljel.
- 2) Õpilase hinded kajastuvad veebipõhiselt e-päevikus, vajadusel väljastab klassijuhataja õpilasele hinnete lehe.
- 3) Iga õppeperioodi lõpus väljastab klassijuhataja põhikooliõpilasele klassitunnistuse paber kandjal.

Teadmiste ja oskuste hindamine

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- 2) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe kestel kui ka õppeteema lõppedes.
- 3) 1. ja 2. klassis kasutatakse õpitulemuste hindamisel sõnalist hinnangut. Suulisi hinnanguid saavad õpilased jooksvalt õppeprotsessis, kokkuvõttev kirjalik hinnang antakse õppeaasta jooksul kahel korral (detsembris, juunis).
- 4) 3.-9. klassides kasutatakse õpilaste õpitulemuste hindamisel viiepallisüsteemi.

Hindega „5” („väga hea”) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid.

Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.

Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasises õppimisel või edasises elus.

Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises õppimisel või edasises elus.

Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse õpilast, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Kui õpitulemuste hindamisel kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, hinnatakse õpitulemusi järgmise skaala alusel:

„5“ („väga hea“)	90-100% võimalikust punktide arvust;
„4“ („hea“)	75-89% võimalikust punktide arvust;
„3“ („rahuldav“)	50-74% võimalikust punktide arvust;

„2“ („puudulik“) 20-49% võimalikust punktide arvust;

„1“ („nõrk“) 0-19% võimalikust punktide arvust.

- 4) Lisaks numbrilistele hindele kasutatakse põhikoolis mittediferentseeritud hindamist. Õpitulemuste mittediferentseeritud hindamine toimub õppeaine või nende osade arvestamisena, mille puhul on positiivne tulemus „arvestatud“ ning negatiivne tulemus „mittearvestatud“.
- 5) Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava järgi, hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas ette nähtud hindamise korrale. Individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase tööle tehakse märged „Hinnatud individuaalse õppekava alusel“.
- 6) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“ või „mittearvestatud“ ning seda järele vastata ei saa.
- 7) Diferentseeritult hinnatakse püsiva kirjaliku kõne puudega õpilast. Kirjaliku kõne puudega õpilase hindamisel arvestatakse kõikides ainetes düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

Eraldi vealiigiks loetakse järgmised eksimused:

- pika täishääliku (koli taga- kooli taga);
- ülipika täishääliku (vaatas male- vaatas maale);
- pika suluta kaashääliku (lõi kana ära- lõi kanna ära);
- ülipika suluta kaashääliku (läks lina- läks linna);
- pika sulghääliku (kukked-kuked);
- ülipika sulghääliku märkimisel (koti-kotti, kõikki-kõiki).

Kokku on 7 vealiiki. Ortograafiavigu ei loeta raskema kaaluga vigadeks.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine

- 1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“, on õpilane kohustatud osalema konsultatsioonis kahe õppenädala jooksul (kokkuleppel õpetajaga), et tegeleda nõutavate teadmiste ja oskuste omandamisega.
- 2) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“, on õpilasele võimalus järele vastamiseks kahe koolinädala jooksul kokkuleppel õpetajaga.
- 3) Koolist puudumise korral peab õpilane vastava kirjaliku töö, praktilise tegevuse või suulise esitluse järele vastama kahe õppenädala jooksul. Kui õpilane puudub hindelise töö sooritamise

ajal koolist/tunnist, siis tehakse e-päevikusse vastava tunni kohale märged“!“, mis tähendab ühtlasi töö järele vastamiseni hinnet „nõrk“ või „mittearvestatud“.

- 4) Kui suulist vastust, arvestuslikku/kontrolltööd, praktilist tööd sooritatakse pärast I või II trimestrihinne väljapanekut, siis kantakse vastav hinne uude õppetrimestrisse. Mitterahuldava hinne järele vastamine toimub eespool märgitud põhimõtete alusel.
- 5) Õpilane, kelle trimestrihinne on „puudulik“, „nõrk“ või on jäetud hinne välja panemata, on kohustatud osalema vastava õppeaine konsultatsioonides järgmise õppetrimestri vältel või kuni on omandatud nõutavad teadmised ja oskused. Antud tulemused kajastuvad e-päevikus.
- 6) II-III kooliastme õpilaste järeltööde sooritamise aeg on kooskõlastatud antud õppeaasta töökorraldusega ning informatsioon on kajastatud kooli kodulehel ja stendidel.

Kokkuvõttev hindamine põhikoolis

- 1) Kokkuvõttev hinne/hinnang on õppeaine õppetrimestri ja aastahinne.
- 2) Trimestrihinne/hinnang pannakse välja õppetrimestri lõpul antud õppetrimestri jooksul saadud hinnete/hinnangute alusel. Kokkuvõttev hinne ei ole kõikide hinnete aritmeetiline keskmine, vaid selle määrab aineõpetaja, arvestades trimestri jooksul saadud suulisi või kirjalikke kontrolltööde hinneid, tunnihindeid ning õpilaste panust ja arengut õppetrimestri jooksul.
- 3) Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, võib õppetrimestri lõpus jätta hinne panemata ning hinnatakse kokkuvõtvalt õppeaastas üks kord.
- 4) Kokkuvõttev trimestrihinne pannakse välja kaks päeva enne õppetrimestri lõppu.
- 5) Kokkuvõttev trimestrihinne pannakse õppetrimestri lõpul välja, kui õpilasel on õppetrimestri jooksul vastatud/esitatud kõik olulised kirjalikud/praktilised tööd, et õpilane omandaks kõik nõutavad õpitulemused antud õppeaines.
- 6) Õpilasel, kes on koolist puudunud ja ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse trimestrihinne väljapanekul teadmised ja oskused vastavaks hinnele „nõrk“.
- 7) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppetrimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavalt hinnele „nõrk“.
- 8) Aastahinne pannakse välja antud õppeperioodi jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse aastahinne välja pärast täiendava õppetöö tulemusi.
- 9) 9. klassi õpilastele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10) Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

Täiendav õppetöö. Klassikursuse kordamine

- 1) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.
- 2) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.
- 3) Täiendaval õppetööl täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis aitavad omandada nõutavaid teadmised ja oskused.
- 4) Täiendav õppetöö toimub pärast õppeperioodi lõppu, arvestades õppepäeva pikkuseks kuni viis õppetundi.
- 5) Otsuse täiendavast õppetööst teeb õppenõukogu. Lapsevanemale väljastatakse kirjalik teatis koos vastava plaaniga.
- 6) Täiendava õppetöö perioodil kontrollitakse ja hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste omandamist. Hinded kantakse elektrooniliselt e-päevikusse.
- 7) Kokkuleppel lapsevanemaga võib õpilase jätta konsultatiivsele õppetööle pärast õppeperioodi lõppu, et toetada õpilase arengut ning aidata omandada põhjalikumalt teadmisi ja oskusi. Eesmärgiks on õpilase toetamine. Antud õppetöö toimub osapoolte kokkuleppel. Konsultatiivne õppetöö ei kajastu e-päevikus. Õppetöö lõppedes annab õpetaja lapsevanemale kirjaliku/suulise tagasiside.
- 8) Õpilane jäetakse klassikursust kordama, kui rakendatud tugisüsteemid ja täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud või õpilane ei osalenud täiendaval õppetööl.
- 9) Õpilane jäetakse klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.
- 10) Otsuse õpilase klassikursuse kordama jätmisest teeb õppenõukogu. Otsuse tegemisel kaastakse õpilase seaduslik esindaja.

Tasemetööde, loovtööde korraldus

- 1) Õpitulemuste omandamise kontrollimiseks põhikoolis viiakse läbi riiklikke tasemetöid.

- 2) 8. klassis sooritavad õpilased läbivatest teemadest lähtuva ja õppeaineid lõimiva loovtöö ja esitavad selle avalikul esitlusel. Loovtööd hinnatakse numbriliselt viie palli süsteemis ja kantakse 8. klassi klassitunnistusele ja teema põhikooli lõputunnistusele.

Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv 9. klassi õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks järgmised ühtlustatud küsimustega eksamid: eesti keel, matemaatika, õpilase valikul eksam (valikeksam) järgmiste õppeainete hulgast: inglise keel, vene keel, bioloogias, keemia, füüsika, geograafia, ajalugu, ühiskonnaõpetus.
- 2) Põhikoolilõpetaja teatab kooli juhtkonnale 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib sooritada valikeksami.
- 3) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt „rahuldava“ tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.
- 4) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele: kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne; kellel on kahe õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 5) Hariduslike erivajadustega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid seaduses sätestatud eritingimustel. (Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Käitumise ja hoolsuse hindamine

- 1) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Paide Hammerbecki Põhikooli kodukorras.
- 2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Käitumise hinne sisaldab hinnangut õpilase käitumisele kogu koolis oldud aja kohta, see hõlmab käitumist ainetundides ja käitumist väljaspool ainetunde (vahetundides, võimlas, sööklas, üritustel-aktustel, raamatukogus, garderoobis, pärast tunde huviringi või trenni oodates, õppekäikudel, matkapäevadel, kooli välisterritooriumil, jne).

Hinnangu käitumise kohta ainetundides annab aineõpetaja. Kokkuvõttev hinne ei moodustu ainult aineõpetaja hinnete aritmeetilisest keskmisest. Kokkuvõtva käitumishinde kogu koolis

oldud aja kohta määrab klassijuhataja, kes võtab koondhinde panemisel arvesse ka aineõpetajate hinnanguid.

3) Käitumise hindamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

„eeskujulik“- õpilane järgib harjumispäraselt ja järjepidevalt kooli kodukorda ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning tema käitumine on eeskujuks kaasõpilastele igas olukorras;

„hea“- õpilane järgib kooli kodukorda ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide põhimõtteid;

„rahuldav“- õpilasel esineb eksimusi kooli kodukorra ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide vastu, õpilane vajab õpetajate ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist;

„mitterahuldav“- õpilasel esineb pidevalt distsipliini rikkumisi ning õpilane ei allu õpetajate korraldustele. Õpilasel esineb korduvaid hiline misi ja põhjuse ta puudumisi.

Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

4) Õpilase hoolsuse hinnangu andmisel arvestatakse õpilase tööpanust: vastutustunnet, töökust, järjekindlust ning püüdlikkust õppeülesannete täitmisel. Kokkuvõtva hoolsuse hinde määrab klassijuhataja, kes võtab koondhinde panemisel arvesse ka aineõpetajate hinnanguid.

5) Õpilase hoolsuse hindamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

„eeskujulik“- õpilasel on õppevahendid alati kaasas, korrektsed ja puhtad. Vihikud ja tööd on vormistatud nõuetekohaselt. Käekiri on korrektne. Kodused ülesanded on ette valmistatud, töötab tunnis aktiivselt kaasa;

„hea“- õpilasel on õppevahendid enamasti kaasas ja kodused ülesanded ette valmistatud. Käekiri on korrektne, töötab tunnis kaasa, esineb eksimusi vihikute ja tööde vormistamisel;

„rahuldav“- õpilase töövahendid on sageli kodus, kodused ülesanded on ette valmistamata, õppetöö ajal segab kaasõpilasi ning kaasatöötamiseks vajab sageli suunavaid märkusi, käekiri on loetav;

„mitterahuldav“- õpilasel puuduvad sageli töövahendid, kodused ülesanded on enamasti ette valmistamata. Õppetöö ajal õpilane segab pidevalt kaasõpilasi ning tunnikorra eiramise tõttu on suunatud õppealajuhataja juurde.

Õpilase järgmise klassi üleviimine

1) Õpilase üleviimise järgmise klassi otsustab õppenõukogu.

2) Õpilased, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse üle järgmise klassi enne õppeperioodi lõppu.

- 3) Õpilane, kes on jäetud täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

Hinde või hinnangu vaidlustamine

- 1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid/hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde/hinnangu teadasaamist (e-kooli kandmist), esitades kooli direktorile vastava kirjaliku vaide koos põhjenduse ja kirjaliku töö puhul koos vaidlusaluse tööga.
- 2) Kooli direktor teeb otsuse kümne tööpäeva jooksul ja teavitab sellest vaide esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- 3) Riigieksamite ja ühtse põhikooli lõpueksami tulemuste peale võib esitada vaide Haridus- ja teadusministeeriumile vastavalt PGS-le § 33.

Õpilase ja vanema teavitamise ning nõustamise korraldus

- 1) Kool tagab õpilastele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korraldamise, juhendamise ja nõustamise kohta vahetu suhtlemise teel, Stuudiumi ja kooli veebilehe kaudu.
- 2) Lapsevanemad on kohustatud esitama koolile oma kontaktandmed ja teavitama nende muutustest koheselt.
- 3) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppetrimestri algul.
- 4) Õpilastele tagatakse eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.
- 5) Kool korraldab õpilase ja vanemate teavitamise edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilasele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 6) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasistes õppe- ja arengueesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega (alla 18-aastased) õpilase puhul vanem.
- 7) Kool võimaldab järgmisel õppeaastal kooli tulevatele õpilastele osalemise eelklassis.
- 8) Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus osaleda vanemate koosolekul. Direktor on vähemalt ühe viiendiku klassi õpilaste vanemate nõudmisel kohustatud kutsuma kokku selle klassi õpilaste vanemate koosoleku.

Õpilaste juhendamine ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Paide Hammerbecki Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on luua igale õpilasele võimalus saada oma võimetele vastav hea haridus.

Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis, selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused ning kohandavad õpet ja õppemeetodeid õpilase vajaduste kohaselt. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Õpilasele tagatakse vajadusel eripedagoogi, psühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus.

Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust. Kool annab võimaluse andekal õpilasel areneda diferentseeritult.

Direktor määrab koolis isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel (HEV koordineerija). Haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajatele, vanematele ja õppejuhile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks.

Haridusliku ja käitumusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse esmatasandi ennetuse põhimõttest, kus põhirõhk asetub klassitasandil tehtavale tööle õpilase individuaalsuse varajasel toetamisel ning tema erivajaduste märkamisel.

Vajadusel rakendatakse võimalikult varajasi ja efektiivseid sekkumismeetodeid koolitasandil eelkõige õpihuvi säilitamiseks ning kiireks käitumistaastuseks. Suuremate probleemide puhul kaasatakse pere või kooli algatusel spetsialistid väljastpoolt kooli.

Iga õpilaste arengu toetamiseks ja probleemide ennetamiseks on loodud järgmised võimalused:

- Arenguestlused arengupotentsiaali väljaselgitamiseks ja kokkulepete sõlmimiseks
- Ainealased konsultatsioonid
- Koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogi konsultatsioonid

- Nõustamine õpetajatele ja lapsevanematele
- Osalemine pikapäevarühma tegevustes (algkoolis)

Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilane on, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või koolis edasijõudmiseks õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas ning kelle puhul kool rakendab süsteemset abi koolitasandil.

- Iga põhikooli HEV õpilase kohta avatakse individuaalse arengu kaart.
- Andekas õpilane on 1.-9. klassi õpilane, kes omab keskmisest kõrgemaid võimeid. Näiteks üldine intellektuaalsus, akadeemilisus, loomingulisus, liidrivõimed ja spordialane võimekus.
- Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamine

Õpilase arengu toetamine klassitasandil (I tasand)

Õpetajad jälgivad laste individuaalset toimetulekut õppesituatsioonis.

Esialgse lapse individuaalse arengu toetamiseks koolis on:

- * lapse tunniväline individuaalne abistamine (järelaitamine, konsultatsioonid) klassi- või aineõpetajate poolt;
- * koostöö lapsevanemaga, lapsevanema pedagoogiline juhendamine;
- * konsulteerimine kolleegide ja teiste spetsialistidega koolis, tugispetsialisti konsultatsioon õpetajale;
- * õppetöö diferentseerimine, individualiseerimine klassi tasandil;
- * võimetekohase huvitegevuse ja muude võimaluste soovitamine jne.

Õpilasele rakendatud klassitasandil lisameetmete ja nende tulemuslikkuse kohta teevad õpetajad kokkuvõtte õpilase individuaalsuse kaardi I tasandi osas, kaardi täitmist alustatakse esmase õpi- või käitumisraskuse märkamisel ning seda täiendatakse jooksvalt e-päevikus kogu õppeperioodi

jooksul. Kui selgub, et klassitasandil rakendatust ei ole abi, võtab õpetaja ühendust hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijaga või eripedagoogiga. Pöörduda võivad nii klassijuhataja kui aineõpetajad.

Õpilase arengu toetamine kooli tasandil (II tasand)

Alates II tasandist alustab kooli tugimeeskond HEV õpilase arengu kaardistamist ja õpilane arvatakse vaikumisi haridusliku erivajadusega õpilaste hulka.

HEV õpilase individuaalse arengu kaart

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil .

Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise, pideva täiendamise ja delikaatsete andmete kaitse eest vastutavad klassijuhataja, aineõpetajad, tugispetsialistid.

Tugimeetmete mõju hindamine

Tugiteenuse rakendamise tulemuslikkuse kohta märgivad kõik hariduslike erivajadustega õpilasega tegelenud õpetajad ja spetsialistid vähemalt 2 korda õppeaastas kaarti õpilase (aine)alase toimetuleku kirjelduse ja esitavad omapoolsed soovitusel.

Lähtuvalt eelnevast kavandatakse edasised tegevused:

- * tugiteenuste lõpetamine,
- * tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil,
- * täiendavate uuringute teostamine,
- * tugiteenuste vahetamine või muu teenuse lisamine,
- * ettepanek suunamiseks koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel saamiseks vms.

Õpilase arengu toetamine võrgustikutöös (III tasand)

Kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutunud tulemuslikuks, palub kool lapse seaduslikel esindajatel läbida lapsega täiendav uuring, mis toimub valdavalt meditsiinasutuses arstide osalusel. Uuringu tulemused on aluseks õpilase suunamiseks koolivälise nõustamismeeskonna

konsultatsioonile. Lapsevanema keeldumisel on koolil õigus lapse huvide kaitseks pöörduda lastekaitsespetsialisti poole.

Kui õpilane jätkab õpinguid Paide Hammerbecki põhikoolis tuleb tema arengukeskkonna kujundamisel võimalusel arvestada koolivälise nõustamismeeskonna ja uuringus osalenud spetsialistide soovitusi. Koostöös koolipidajaga kohandatakse ruume, vajalikke vahendeid, õppetegevuste sisu.

Tulenevalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitusest rakendatakse võimalusel, koostöös koolipidajaga, õpilasele kas tõhustatud- või erituge.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervise seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
- 2) osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on kooli direktoril ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijal õigus töödelda hariduse infosüsteemi teise kooli või lasteasutuse ja koolivälise nõustamismeeskonna kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovituse ning tuge saavale õpilasele rakendatud tõhustatud toe ja eritoe kohta, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks.

Individuaalse õppekava (IÕK) koostamine ja rakendamine

IÕK koostatakse õpilasele juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest;

IÕK on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.

IÕK koostatakse vajadusel õpilasele, kelle on eriline andekus, õpi- ja käitumisraskused, terviserikked, puuded või kes on pikaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibinud.

IÕK koostamiseks on vaja HEV õpilaste õppe koordineerija ja klassijuhataja, aineõpetaja ühist otsust, nõustamiskomisjoni või erispetsialisti näidustust ja kooli juhtkonna nõusolekut.

IÕK esitab klassi õppekavaga võrreldes õpilase arengule ühe või mitme pädevuse osas vähendatud / suurendatud nõudmised.

Käitumuslike erivajadustega õpilaste (KEV) õppe korraldamine

Käitumisprobleemide põhjused võivad olla seotud vaimse tervise probleemidega ja/või sotsiokultuurilise tausta ning kasvatusena. Seoses sellega on vajalik probleemide põhjuste võimalikult varajane väljaselgitamine ning probleemi ja selle kõrvalnähtudega tegelemine.

Kui probleeme ei õnnestu ennetada, võib õpilasel välja kujuneda käitumuslik erivajadus (KEV).

Käitumusliku erivajadusega õpilase erivajadus tuleneb tema seadusekuulekusega seotud probleemidest või muudest käitumisprobleemidest, mis seotud antisotsiaalsusega ja kohustuste eiramisega. Sellised õpilased vajavad ulatuslikku eripedagoogilist, psühholoogilist ja sotsiaalpedagoogilist nõustamisteenust, kuhu on kaasatud nii HEV tugimeeskond, kooli juhtkond, noorsoopolitsei ning lastekaitse spetsialist.

KEV õpilaste ja keerulise sotsiaalse taustaga õpilaste puhul teeb Paide Hammerbecki põhikool koostööd kohaliku omavalitsuse spetsialistidega ja Noorsoopolitseiga.

Tugiteenused HEV õpilastele Paide Hammerbecki Põhikoolis

- Õpilastel on võimalus saada ainealast konsultatsiooni, kui nad seda vajavad. Igal õpetajal on konsultatsiooniaeg, millega on võimalik tutvuda kooli kodulehel. Kui õpilase on määratud tugiõppekava, siis on konsultatsioonides osalemine kohustuslik. Aineõpetaja annab tagasisidet e- päeviku kaudu.
- Õpiabi tunnid on eripedagoogilise suunitlusega tunnid, kus toimub õpilaste õpioskuste kujundamine läbi psüühiliste protsesside (taju, mälu, mõtlemine, tähelepanu) arendamise. Tundi viib läbi eripedagoog või eripedagoogilise ettevalmistuse saanud õpetaja, kasutades erimetoodilisi võtteid õppeülesannete lahendamisel. Näidustatud on ka didaktilised mängud.
- pikapäevarühm 1.-4. klassis;
- Tasemerühmad moodustatakse alates 7. klassist matemaatikas ja inglise keeles. Toimub õpe igale õpilasele jõukohases rühmas ja individuaalsest vajadusest lähtuvalt.
- Tugiõppekavad koostatakse trimestri lõpus nendele õpilastele, kelle trimestri õpitulemused õppeainetes on puudulikud või välja panemata. Õpilased on kohustatud osalema ka vastavate ainete konsultatsioonitundides. Õpilane täidab vastavaid tugikavades olevaid õpiülesandeid, mida kontrollitakse ja hinnatakse ning arvestatakse vastava trimestri puuduliku hinde järelevastamisena. Vastav märke kantakse tunnistusele, mis kajastub ka Stuudiumis.
- Individuaalne õppekava (IÕK) on hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK võimaldab õpilase õpetamisel teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. IÕK koostatakse mistahes klassis õppivatele õpperühmast oluliselt erinevate oskuste, terviseprobleemide, isiksuseomaduste ja/või võimetega õpilastele individuaalsed õpiülesanded / individuaalne õppekava.
- Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab kooli õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- Psühholoogi teenus.
- Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse õpilasele, kellel on raske funktsioonihäire, haigus või puue ning kelle õppetöö läbiviimiseks erivajadusest tulenevalt puuduvad koolis võimalused ja tingimused. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse vanema avalduse

alusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel. Otsuse õpilasele tervislikel põhjustel koduõppe rakendamise kohta teeb kooli direktor käskkirjaga.

Koduõpe on lapsevanema taotlusel või lapse tervislikest põhjustest tulenev õpilase elukohas toimuv õpe. Koduõpet vanema taotlusel rakendatakse lapsevanema poolt direktorile esitatud kirjaliku taotluse alusel. Taotluses tuleb näidata koduõppel viibimise põhjused ja andmed isiku kohta, kes hakkab last õpetama. Koduõpet finantseerib ja korraldab lapsevanem. Lapsevanem vastutab ka õpitulemuste saavutamise eest. Otsuse vanema taotlusel koduõppe rakendamise kohta teeb õppenõukogu.

Andekate õpilaste arengu toetamise tugiteenused Paide Hammerbecki Põhikoolis:

- individuaalsed õpiülesanded ja nõustamine / individuaalne õppekava;
- matemaatika ja inglise keele tasemerühmad;
- soovitatakse lisamaterjale;
- TÜ Teaduskooli kursuste läbimine;
- aineringid;
- suunatakse erinevate tegevuste juurde – aineolümpiaadid, konkursid, projektid jne.

Paide Hammerbecki Põhikoolis HEV õpilastega töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded:

Koolis töötab tugimeeskond, kuhu kuuluvad põhiliikmetena haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija, õppejuht, eripedagoog, psühholoog ja vajadusel aineõpetajad, klassijuhataja ning kooliõde.

- HEV koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega. HEV koordineerija ülesanded on:
  - tagada toetamist vajava õpilase väljaselgitamine kooli aineõpetajate poolt;
  - korraldada vajadusel koolivälist pedagoogilist -psühholoogilist nõustamise teenust;
  - korraldada ümarlaudu kooli tugispetsialistide koostöö sujumise eesmärgil;
  - kutsuda kokku tugiteenust vajava lapse vanemad ning seotud õpetajad ja spetsialistid lahenduste arutelule;

- nõustada õpetajaid õpilase individuaalsuse kaardi täitmisel, iseloomustuste koostamisel ja lapsevanemaid koduse õppimise toetamisel.
- Õppejuhi ülesanded on:
  - teha tugiteenuse efektiivsuse seiret jälgides õpilaste edasijõudlust;
  - korraldada tunniplaanis 7.-9. klassi kõik matemaatika ja inglise keele tunnid paralleelklassides ajaliselt kattuvaks, et oleks võimalik rakendada õpiabi abi vajavatele õpilastele;
  - selgitada välja koostöös aineõpetaja(te)ga õpilased, kes oma kõrgete võimete tõttu omavad eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus. Otsib võimalusi rakendada nendele õpilastele võimetekohaseid õppetegevusi.
- Eripedagoogi ülesanded:
  - eripedagoogi üks peamistest tööülesannetest on märgata õpilase hariduslikku erivajadust, lähtuvalt sellest aidata leida sobiv viis õpilasel oma erivajadusega toime tulla ning nõustada pedagooge ja lapsevanemaid. Vajadusel leiab eripedagoog õpilase probleemi lahendamiseks abi ka väljastpoolt kooli.
  - eripedagoog töötab õpetaja ja/või teiste spetsialistide poolt tugisüsteemi suunatud õpilasega individuaalselt, selgitamaks välja õpilase erivajaduse iseärasus ning otsib koostöös teiste spetsialistidega õpilasele sobiva viisi probleemi lahendamiseks;
  - viib läbi erivajadusega õpilaste individuaal- ja rühmatunde;
  - nõustab pedagooge ja lapsevanemaid haridusliku erivajadusega õpilaste probleemidele lahenduste leidmisel;
  - annab pedagoogile võimaluse saata õpilane kokkulepitud perioodiks omandama teadmisi ja õpioskusi eripedagoogi juures.
- Psühholoogi ülesanded:
  - nõustab sotsiaalsete probleemidega, käitumis- ja tundeeluhäiretega õpilasi, kriisi läbi elanud õpilasi ning vajadusel nende õpetajaid ja vanemaid.

Paide Hammerbecki Põhikoolis rakendatakse järgmisi õppekorralduslike meetmeid:

- Üldiste ja spetsiifiliste õpiraskustega õpilaste väljaselgitamine;
- 1.– 4. klassi lugemis- ja kirjutamishäirega lastele vähemalt üks eripedagoogi tundi nädalas;
- 5. – 9. klassi üldiste õpiraskustega laste õpetamine matemaatika ja eesti keele tundides eripedagoogilise täiendkoolituse läbinud õpetaja käe all ;
- 5. – 9. klassi üldiste õpiraskustega õpilastele, kelle õpivõimete tõstmiseks jääb tasemerühmades õppimine väheseks, õpiabi individuaaltunnid
- Vajadusel Rajaleidja spetsialistide kaasamine

Tegevused HEV õpilastega:

I tasand – märkamine ja esmane sekkumine

Esmatasandi märkaja on klassiõpetaja\aineõpetaja, kelle pädevuses on õpilaste õpivõimete, sotsiaalsete oskuste, käitumise ja tundeelu hindamine. Kui õpetaja metoodiliste vahendite rakendamine ei anna piisavalt tulemusi, konsulteerib õpetaja HEV koordineerijaga ja avab õpilase individuaalsuse kaardi. Sellel tasandil külastab õpetaja kutsel ka eripedagoog ainetunde, et jälgida HEV õpilast. Tulemusi analüüsitakse ümarlauas, kuhu kaasatakse ka lapsevanem.

II tasand – vajaduste väljaselgitamine kooli tugispetsialistide poolt ja abi kooli tasandil.

Õpilased, kes vajavad klassiõpetaja\aineõpetaja lisatähelepanu ja abistavaid metoodilisi vahendeid ning ka need, kellele on vaja rakendada regulaarseid kõneravi ja/või õpiabi tunde.

III tasand – Nõustamine ja eriabi jätkamine

Õpilaste puhul, kelle õpivõimed, sotsiaalsed oskused või käitumine ei muutu vaatamata osutatud koolipoolsetele teenustele, korraldab HEV koordineeri ümarlaua, kuhu on kutsutud õpilase vanemad ning vajadusel spetsialistid väljastpoolt kooli. Selle ümarlaua eesmärk on soovitada pöörduda uuringutele ja nõustamisele õppekorraldust puudutavate täiendavate soovitude saamiseks.

Karjääriteenuste korraldus

Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

Karjääriõppe sihtrühmadeks on õpilased, lapsevanemad, elukestva õppe alal ka õpetajad. Prioriteetsed rühmad on III kooliastme viimase klassi õpilased.

Koolis tagatakse karjääriteenuste kättesaadavus järgmiselt:

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.

I–III kooliastmele toimuvad teemakohased projektipäevad ja õppekäigud asutustesse, mis toetavad karjääriotsuste tegemist.

III kooliastmes osaletakse eelkuteõppes Järvamaa Kutsehariduskeskuses, kus tutvutakse erinevate ametite ja edasiõppimisvõimalustega, on „Tööle kaasa“ päev, kus tutvutakse lähemalt erinevate edasiõppimisvõimalustega.

8. ja 9. õpilastele korraldab klassijuhataja koostöös kooli karjäärikoordinaatoriga ja Rajaleidja Keskusega karjääriteenuste ning edasiõppimisega seotud muid tegevusi.

Karjääri nõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös Rajaleidja Keskusega.

Oodatavad oskused ja pädevused põhikooli lõpul.

Õpilane:

- teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- arendab oma õpi-, suhtlemis-, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- arendab soovi ja oskust endale eesmärgid seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;

- kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda.

Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 1) Paide Hammerbecki Põhikooli õppekava demokraatliku arendamise, täiendamise ja muutmise eest vastutab direktor.
- 2) Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse, lähtudes põhikooli ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, õpilaste vanemate ja kooli töötajate soove ning vajalikke ressursse.
- 3) Õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse õppeasutuse pidaja ja riiklikku järelvalve läbiviija märkused ja ettepanekud.
- 4) Õppekava uuendamiseks ja täiendamiseks koostatakse igal aastal kooli õppekava arenduse tegevuskava, kus näidatakse ära konkreetsed tegevused ja töövormid ning nende vastutajad. Õppekava arenduse tegevuskava on kooli üldtööplaani osa.
- 5) Õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- 6) Andmed kooli õppekava kohta kantakse hariduse infosüsteemi õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse.